

Tümü ▾

Arşiv

Ara...

Seyfettin Gürsel

s.gursel@zaman.com.tr

Paylaş

Tweetle

48

+1

Son yazısı

Diğer Yazıları

EKONOMİ

İç güvenlik harcamalarında büyük artış

"Düşük yoğunluklu iç savaşın" bütün şiddetiyle devam ettiği şu günlerde Bilgi Üniversitesi'nden Prof. Nurhan Yentürk, 2006-2014 dönemine ilişkin iç güvenlik harcamalarıyla ilgili yeni araştırmasını bu ay yayınladı. Profesör Yentürk zahmetli bir iş yapıyor.

Paylaş

Tweetle

Paylaş

Gönder

Yazdır

A | A

Farklı bütçe kalemleri altında yer alan ve savunma harcamalarından ayrıştırılması gereken iç güvenlik harcamalarını uluslararası standartlara (Parlamentolar arası Birlik-PAB ve Cenevre Silahlı Kuvvetlerin Demokratik Denetimi Merkezi-DACF) göre belirliyor ve GSYH ile karşılaştırıyor. Bu sayede iç güvenliğin gerçek yükünün encamını ve ne yönde geliştiğini öğreniyoruz.

İç güvenlik harcamaları önem sırasına göre başlıca şu kalemlerden oluşuyor: Emniyet Genel Müdürlüğü (köy korucuları maaşları hariç), Jandarma Genel Komutanlığı, İçişleri Bakanlığı, diğer kamu düzeni ve güvenlik harcamaları, gizli hizmet giderleri, MİT, örtülü ödenek, köy korucularının maaşları ve Sahil Güvenlik Komutanlığı. 2014 yılında "geniş kapsamlı iç güvenlik harcaması" toplamda yaklaşık 34 milyar TL olarak hesaplanıyor. Bu harcamaların yarıya yakını (yüzde 48,5) Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yapılıyor. Sonraki iki büyük pay yüzde 18'in üzerinde ve Jandarma ile İçişleri Bakanlığı'na ait. Bu 3 kurum harcamaların yüzde 82'sini gerçekleştiriyor. Takip eden kalemler yüzde 4,8 ile yüzde 1,2 arasında değişen paylara sahipler. MİT'in payı yüzde 3, örtülü ödeneğin ise yüzde 2,1.

Serinin başladığı 2006 yılında iç güvenlik harcamaları GSYH'nın yüzde 1,3'ünü oluşturuyordu. 2014'te bu pay yüzde 1,9'a yükselmiş. GSYH payı itibarıyla Yentürk iç güvenlik harcamalarının yüzde 45 arttığını belirtiyor. Diğer ifadeyle toplumsal yük hatırı sayılır ölçüde artmış. Ama nedense reel artışı hesaplanmamış. Oysa bu dönemde GSYH da yüzde 30'a yakın artış gerçekleştirdiğinden reel artışı merak ettim. Hesap iç güvenlik harcamalarının yüzde 82 oranında arttığını gösteriyor. Kısacası, bir yandan iç güvenlik harcamalarının toplumsal yükü artmış diğer yandan da bu harcamalar iki katına yakın gerçek

artış göstermiş. Gelir transferi vaatlerinin finansmanında kamuda yapacağı tasarruftan da yararlanacağını savunan CHP'nin bu harcamalara yakından bakmasında yarar olabilir.

Yentürk bu çarpıcı artışın büyük ölçüde personel harcamalarından kaynaklandığını belirtiyor. İç güvenlik harcamalarının yarıya yakınına gerçekleştiren Emniyet Genel Müdürlüğü'nde personel harcaması artış oranı sabit fiyatla yüzde 85 çıkıyor. Emniyet mensuplarının gerçek maaşları sınırlı ölçüde arttığına göre personel sayısının büyük çapta arttığı belli oluyor. Araştırma diğer güvenlik kurumlarındaki yüksek harcama artışlarının da büyük ölçüde personel sayısındaki artışlardan kaynaklandığını ortaya koyuyor. Örtülü ödenekteki gerçek artış yüzde 74'ü, gizli hizmet giderlerinde ise yüzde 124'ü buluyor. Ancak bu artışların nedenleri tahmin edeceğimiz gibi bilinmiyor. Bununla birlikte Yentürk, gerek gizli hizmet giderlerinin gerekse örtülü ödenek harcamalarının 2012 yılında önemli bir sıçrama gösterdiğini belirtiyor ve bu sıçramanın Suriye iç savaşına denk geldiğini hatırlatıyor.

Araştırmanın aktarılmaya değer bir diğer bulgusu da, yeni bütçe yapılırken iç güvenlik harcamalarında genelde düşüş öngörüldüğü ancak gerçekleştirmelerin öngörülenin üzerine çıktığı. Yani niyet iyi ama yeterli irade yok vaziyeti. Bu yıl geçen yıla kıyasla toplam iç güvenlik harcaması 34 yerine 33 milyar TL öngörülmüş. Yüzde 7-8 enflasyonu hesaba katarsanız neredeyse yüzde 10 oranında reel bir tasarruf planlanmış. Güncel koşullar itibarıyla bakalım iç güvenlik harcamaları bu yıl ne kadar artacak?

24 Ağustos 2015, Pazartesi

Paylaş

Tweetle

48

+1